

ETİKET

Uğur Demircan

- Sahaftan alınmış eski bir kitabın arkasındaki üst üste yapıştırılmış fiyat etiketlerini çıkarır gibi, özenle bir bir sıyırıp açıyorum bu gece yıllarımı geriye doğru. Kitabın ederi, etiketleri çıkardıkça düşüyor ya, ömrün değeri tam tersine geçmişe döndükçe artmakta. Yıl yıl, gün gün... Neden hep geçmiş daha güzel; neden bozulmaya, çürümeye meyilli her şey; anlayamıyorum. Bu yazıyı dahi eğri büğrü yazıyorum şimdi. El yazım bile bozulmuş. Eskiden inci gibi yazardım oysa. Elim de mi ihanet edecekti bana?

Eski yazarları okumayı daha çok severim mesela. Zaman olarak Osmanlının son elli yılıyla Cumhuriyet'in ilk elli yılı arası, bilhassa. Daha bir özenli, üstünde daha çok düşünülmüş gibi geliyor onların cümleleri. Yazdıkları hiçbir sözcük gereksiz değil sanki. Yazdıklarının hepsini bir bir hissettiler belli ki.

Elli bin lira yazıyor bu alttaki sarı etikette. Bayram harçlığı aldığımı hatırlıyorum bu parayı. Çarşı meydanında kurulan bayram yerinde almıştım soluğu. Havada sucuk ekme kokusu, yerde para atarak oynanan oyunlar, mantar tabancası, çatapat, ille de plastik top...

Eski filmlere âşığıım âdeta. Kimi renkli kimi siyah beyaz... Geçerliliğini hiç kaybetmeyecek o sapaşğlam konularıyla; paradan çok sanat için, alkış için oynamış aktörleri, aktrisleriyle ama ille de o güzelim arabaları, konakları ve henüz betona boğulmamış yemyeşil şehirleriyle...

Yirmi bin TL sıradaki etiket. Bu paraya da o vitrindeki küçük, yeşil Mercedes oyuncağını almıştım, nice zaman bekleyip para bi-

riktirdikten sonra. Tozlanmıştı; biraz rengi bile solmuştu güneşten. Beni beklemişti epeyce o vitrinde.

Eski şarkıları dinlemekten zaten hiç bıkmıyorum. “Bir masalmış geçen yıllar, kaç yaprak var elimizde?” ve daha nice... Sözlerinin her bir hecesinde ayrı bir hatıra, müziklerinin her bir notası yazısız günlük âdeti. Varsın isteyen tepinsin bugünkü kulak düşmanlarıyla.

On bin bu da. Rakamla yine. Siyah önlüğümün cebindeki yeşil para bu; Kızılay zarfına konulacak. Yanında kurumuş çeyrek simit ki kokusu hâlâ burnumda. Okul çıkışı cami duvarının dibinde oynanan bilye, gazoz kapağı... Efes Pilsen kapağı en makbulü; bulunmaz pek bizim oralarda.

Bir bir sıyrıp açıyorum bu gece yıllarımı geriye doğru. Etiket ne kadar eskiye götürürse kıymeti o kadar artıyor yıllarımın. Ne kadar küçülürsem o kadar büyüyorum aslında.

Küçük, cılız bir çocuk geçiyor şimdi gözümün önünden. Elindeki ipe bağlı oyuncak tankını çekip götürüyor her yere, şehrin dışındaki o tozlu mahallede. Tank plastik, rengi koyu yeşil. Keyfine diyecek yok çocuğun. Altmış evin önünden geçiyor umarsız bir neşe içinde. Yıllar sonra öğreniyor çocuk, tank kırık aslında. Üstündeki hareketli top kısmı yok. Kim bilir hangi zengin artığı... Ancak ne fark eder? İpine asıldıkça geliyor ya çocuğun ardından, bir sürü tekerleğiyle gıcırdayarak. Tozu toprağa karıştırıp, taşların üstünden atlayarak... Bu hâli bile yetiyor ona. Hem tank dediğinin üstünde top mop olmamalı aslında. İnsan dediğin, insana kıymamalı aslında.

Çok eski bir kitabın ardındaki fiyat etiketlerini tek tek çıkarıp kitabın gerçek değerine ulaşmak gibi bir şey böyle çocukluğa inmek, gecenin uykusuz bir vakti. Çocukluğa; etiketsiz, maskesiz, yalansız yıllara... İnsan dediğin bu kadar büyümemeli aslında.